RuimZicht

Officieel orgaan van Stichting Ruimzicht

JAARGANG 134 - NUMMER 1
Februari 2014

Redactie: Cornelis Houtmanstraat 2, 3572 LV Utrecht | Email: fahadekok@ruimzicht.nl info@ruimzicht.nl | www.ruimzicht.nl | Tel. (030) 25 40 248 |

“Ik kan weer zeggen dat predikant-zijn een mooi vak is”

Als predikanten mogen kiezen, geven ze de voorkeur aan begeleiding op maat. Dat wees een onderzoek van het Mobiliteitsbureau van de Protestantse Kerk in 2010 uit. Daarom ontwikkelde de Stichting Ruimzicht samen met de Protestantse Kerk het project ‘coachen naar bevlogenheid’. De focus in het coachtraject lag op het ontwikkelen van leiderschap. Vijfenveertig predikanten en zes coaches namen deel aan een proeftraject.

Hoe heeft de coaching geholpen?

De concrete aanpak, in zeven gesprekken met elk een eigen focus en huiswerkopdrachten, bleek toepasbaar in de dagelijkse praktijk van gemeentepredikanten. Voorafgaand aan het coachtraject had iedere deelnemer een vragenlijst ingevuld over welbevinden, stress, functioneren en persoonlijk leiderschap. Het eerste gesprek ging over de interpretatie hiervan en de formulering van persoonlijke coachdoelen door de predikant. Het versterken van autonomie, benutten van bronnen, vergroten van steun, ontwikkelen van competenties kwam afzonderlijk aan bod in de zes daaropvolgende gesprekken. Een praktische benadering, die voor de meesten goed werkte. Twee van de vijfenveertig predikanten hebben het coachtraject halverwege beëindigd, omdat het hen onvoldoende verder hielp. De predikanten waardeerden de coaching gemiddeld met een 8,5.

In het tweede gesprek, zo vertelt een coach, gaf een predikant aan nu al meer te hebben durven uitproberen in de praktijk, want hij voelde zich gerugensteund door de coaching. Dat uitproberen betrof een vorm van ‘staan voor eigen initiatief’ en bespreekbaar maken van een meningsverschil met een medeambtsdrager. ‘Coaching heeft mij geholpen mij anders te verbinden met een “lastige” collega, zodat de werksituatie opener en vruchtbaarder is geworden.’

Sommige predikanten zijn hun agenda digitaal gaan beheren, waardoor direct zichtbaar wordt hoeveel tijd een bepaalde activiteit kost en hoeveel ruimte er overblijft om nieuwe taken toe te voegen. Twee citaten illustreren de ervaringen:

- ‘De coaching heeft me tools in handen gegeven waardoor ik beter mijn werk kan doen. De werkdruk is nog steeds hoog maar ik kan daar nu beter en met minder stress mee omgaan. Ook heeft het me geholpen nieuwe uitdagingen en kansen in mijn werk te ontdekken en te gaan verkennen.’
- ‘Coaching heeft mij geconfronteerd met mijzelf. Door het traject heen heb ik ontdekt dat de meeste oorzaken van onbalans in mijn dagelijkse werk en emotionele uitputting niet liggen in de omstandigheden of bij anderen, maar in het verzuimen de regie te nemen over mijn leven en werk.’

Wat heeft het coachtraject concreet opgeleverd?

Over de resultaten zijn de deelnemers positief. Een predikant gaf aan dat hij weer plezier in zijn werk heeft: ‘Ik kan weer zeggen, dat predikant-zijn een mooi vak is en voldoening geeft.’

Andere opmerkingen:

- ‘Ik ervaar een gezonde balans tussen werk en privé en tussen werk en vrije tijd. Aan een gezond evenwicht in enerzijds het staan in het ambt (geroepen zijn) en anderzijds het persoonlijke geloofsleven (christen zijn).’
- ‘Coaching heeft mij geholpen meer zicht te krijgen op hoe ik in de loop van de tijd mezelf ben gaan opstellen in de wat complexe bestuurlijke situatie hier en de rol die predikanten daar in krijgen of beter gezegd niet krijgen. “Je stopt jezelf in een doosje” werd me voorgehouden. Eerst verbaasde me deze opmerking, maar hij bleek wel to the point. In de taal van gelijkenissen zou je ook kunnen spreken van je talenten begraven om maar gedoe te voorkomen. Daardoor ontstaat wel ander gedoe: in jezelf. Er ontstaat onvrede over je rol, over het gebrek aan rol, over het niet jezelf kunnen zijn en je talenten in te kunnen zetten.’

Foto: Ruth Catsburg

Een predikant liet weten sinds de coaching eerder en anders aan de voorbereiding van zijn preek te beginnen. ‘Meer vanuit de behoefte van gemeenteleden, meer vanuit het hart, minder vanuit het hoofd.’

Komt er een vervolg?

Een gedetailleerder onderzoek naar de effectiviteit van deze begeleiding is via vragenlijsten uitgezet. In het komende voorjaar weten we of deze coaching aantoonbaar effect heeft gehad. We zullen daarover spreken met de Protestantse Kerk en andere betrokken partijen. Bij positief resultaat zal dit coachtraject toegevoegd worden aan het programma met activiteiten voor Permanente Educatie.

Dit is een bewerkte versie van het artikel dat in januari 2014 in Kerkinformatie verscheen.

Anne Weiland
projectleider namens Stichting Ruimzicht, aweiland@ruimzicht.nl

Voor het laatst

U heeft vandaag de laatste papieren versie van het blad RuimZicht in handen. Het eerste nummer in deze vorm verscheen in maart 2006, daarvoor waren er andere papieren versies. Ik pak het nummer uit 2006 er even bij en lees over een bezoek aan het oude internaat in Doetinchem, een inhoudelijk verslag van het drieschapsberaad in Hoekelom, een interview over de ontwikkelingen binnen de theologieopleiding en een komische noot van de toenmalige predikant-directeur vanwege ‘het zwaard’ achterop zijn motor. Het blad paste bij Ruimzicht maar een nieuwe tijd vraagt om een nieuwe aanpak en dus heeft deze 145 jaar oude dame besloten zich op de digitale snelweg te begeven. Vanaf nu ontvangt u de nieuwsbrief via de mail. Om dat mogelijk te maken vragen we u met klem (!) ons uw emailadres door te geven. Dat kan via het formulier in dit blad, handiger is het als u het formulier op onze website invult (www.ruimzicht.nl). Mocht het nodig zijn dan kunnen we u de nieuwsbrief over de post toesturen.

Dat Ruimzicht in ontwikkeling is, blijkt uit de artikelen in dit nummer. Het gaat over het coachingsproject voor predikanten, de verjonging van Aktie Late Roepingen en de ingebruikneming van het nieuwe Internationale Convivium in Groningen.

In de uitgave van 2006 zie ik op de voorpagina een foto van een groene boom en eronder een verwijzing naar het Ruimzichtlied: ‘..met takken naar de toekomst...’. Daar doen we ons best voor, al kan dat niet zonder uw bijdrage. Leest u de brief van de penningmeester alstublieft aandachtig door.

Tot slot wil ik vanaf deze – papieren- plek Drukkerij Modern bedanken voor de prettige samenwerking.

Florida de Kok
Predikant Stichting Ruimzicht

Stichting Ruimzicht is ook te vinden op Facebook

IN DIT NUMMER O.A.:

Predikant, een mooi vak..... 1
Een nieuw thuis in Groningen, Van kerk tot Internationaal Convivium 2
Fonds Aktie Late Roepingen verjongt, De goede weg..... 3
Personalia, Even voorstellen..... 4

Een nieuw thuis in Groningen

“Ho mien wicht, nog ain stap noar achter’n en den bist oe vastgeplakt.” Het valt niet mee om onze nieuwe woonkamer op de foto te krijgen. Terwijl de bouwlieden de laatste hand aan de vloer leggen vraag ik me af hoeveel bankstellen, uitschuiftafels, kamerplanten, boekenkasten, pooltafels en piano’s hier in moeten om het een beetje knus te maken.
Twee jaar geleden werden hier nog tienerdiensten en koffieborrels gehouden door de baptistengemeente van Groningen, die uit de voegen barstte van dit toch niet echt krap bemeten gebouw. Nu mag ik dit huis, samen met nog zes Nederlandse en acht buitenlandse bewoners tot een thuis gaan maken.

Als kunstenaar vind ik het fascinerend om te zien hoe voorwerpen, beelden en woorden een diepere betekenis met zich mee kunnen dragen. Ooit was deze Stadsparkkerk ‘met wierook van aanbidding gevuld’, daarna stond ze leeg, werd ze gestript en nu zijn er keurig nette kamers in geplaatst. Hoe zal dit gebouw opnieuw betekenis krijgen en een ‘thuis’ worden? De stilteruimte is op dit moment een geschikte plek om je fiets te repareren, maar als er straks een warm, hoogpolig tapijt ligt wordt het een mooie plaats om te mijmeren en te bidden. De kale keukens zullen straks gevuld zijn met broodroosters, rijstkokers, pisang goreng en zakken aardappels en zo voor gesprekken zorgen.

En ook alle andere ruimtes zullen hun verhaal gaan vertellen: door de meubels die we plaatsen, de decoratie, de rommelhoeken die ontstaan – al deze symbolen zullen getuigen van interactie en contact. Het huis zal onze Convivium-cultuur laten zien en onze verhalen vertellen. Het is extra boeiend dat die cultuur zal ontstaan vanuit verschillende culturele achtergronden, elk met haar eigen ideeën over ‘samenleven’ en ‘thuis zijn’. Het wordt een spannende periode waarin we grenzen zullen bepalen en verleggen, met stoelen zullen schuiven en deuren open of dicht houden.

De vloer is bijna droog, laat het intochtslied maar beginnen.

Margje Schuurman

Van kerk tot Internationaal Convivium

Eind augustus 2012 stuurt ‘onze’ makelaar informatie over een kerk die op de markt komt. Wat gaat de aankoop van een kerk allemaal met zich meebrengen? Als eerste komt bij mij naar boven dat de gemeente Groningen mee moeten werken aan de wijziging van het bestemmingsplan. De mislukte poging om het pand aan de Martinikerkhof aan te kopen, zit nog vers in het geheugen. Daar liep het immers ook vast op het wijzigen in een woonbestemming.
De meegestuurde foto’s laten een kerkzaal zien van een kleine 25 meter doorsnede, hoe ga je daar studentenkamers in realiseren? Het idee om een kerk om te bouwen tot convivium spreekt mij wel aan, maar ik heb zo mijn twijfels of het gebouw geschikt

is. In de loop der jaren heb ik al heel wat (bouw) tekeningen gezien, maar zo’n plan?
De makelaar is zo slim geweest om gelijktijdig de informatie aan ‘onze’ architect (vbk architecten) te sturen. Deze is direct enthousiast: het pand heeft zeker potentie. Om dat te kunnen vaststellen wordt begin september een afspraak gemaakt om het pand met eigen ogen te gaan zien. Dat bezoek geeft de aftrap om met dit pand verder te gaan. De architect maakt schetsen van hoe het – ongeveer – kan worden en overtuigt ook het bestuur. Met de gemeente en de omwonenden worden de plannen gedeeld. Ook dat levert positieve reacties op. Dat het echter nog zo lang zou duren voor Ruimzicht echt ‘de kerk’ als convivium in gebruik zou kunnen nemen, had niemand voorzien. Maar … het resultaat mag er zijn.

Ella Mulder

Fonds Aktie Late Roepingen verjongt

Sinds 1968 ondersteunt Ruimzicht personen die op latere leeftijd predikant willen worden. Het Fonds Aktie Late Roepingen ontstond in een tijd dat in de kerk een toenemende vraag was aan predikanten. De geboden ondersteuning maakte het mogelijk dat mensen die al langere tijd het verlangen hadden om predikant te worden dat verlangen nu ook konden omzetten in een concreet studietraject. Voor de meesten was dat een ingrijpende beslissing: ze combineerden werk en collegebank terwijl ondertussen het gezin draaiende moest worden gehouden. De ondersteuning vanuit Ruimzicht maakte dat net iets eenvoudiger en het leverde de kerk zeer gemotiveerde predikanten op die bovendien – doordat ze al een loopbaan achter de rug hadden - wisten 'wat er in de wereld te koop was'. Zo zijn tot op heden meer dan 150 predikanten via het Fonds Aktie Late Roepingen in de kerk terechtgekomen.

Maar wat is Late Roeping? Opeens krijg ik een jong iemand aan de telefoon. Ik hoor aan de stem dat ze ergens in de twintig moet zijn, veel ouder is het niet. Ze vertelt dat ze zojuist haar bachelor van studie x heeft afgerond en er nu niet meer onderuit kan: de theologie trekt, ze heeft haar besluit genomen, ze wil predikant worden. Of Ruimzicht kan helpen. Dezelfde vraag wordt kort daarna opnieuw gesteld, eveneens door een jeugdig iemand. De overeenkomst valt op: allebei voelden ze zich als 18-jarige schoolverlater te jong voor de theologie en het nuchtere verstand , misschien ook wel hun ouders, zei dat ze beter iets anders konden gaan doen. Een gezin hebben ze (nog) niet, ook geen hypotheek of vast inkomen, maar wel een aanzienlijke studieschuld en geen recht meer op studiefinanciering. 'Jongen/meisje, waar begin je aan?'. En dan toch zo'n stap. Het lijkt een nieuwe tendens: jonge late Roepingers.

De kerk krimpt. Met deze drie woorden vat ik de huidige situatie kort samen. Heeft het dan nog wel zin om mensen door middel van financiële ondersteuning te stimuleren om predikant te worden? Je leidt ze immers op tot een ambt dat steeds meer onder druk staat, wie weet kunnen ze straks nergens terecht. De berichten daarover spreken elkaar tegen. De een meent dat in een krimpende kerk er dus minder predikanten nodig zullen zijn, de ander constateert dat door de 'pensioengolf' onder predikanten er juist behoefte zal zijn aan predikanten. Recent publiceerde de Volkskrant een overzicht dat deze uitkomst bevestigt: wie zeker wil zijn van een 'baan' moet predikant worden.

Het is niet eenvoudig de toekomst te duiden: welk scenario klopt? Ik durf het niet met zekerheid te zeggen maar wat ik wel weet is dat het in de kerk nooit mag ontbreken aan enthousiaste mensen die in de goede zin van het woord 'geestdriftig' zijn en wél toekomst zien, zowel voor zichzelf als voor de kerk. Je mag hopen dat voor deze (jonge) mensen ruimte wordt gemaakt binnen de kerk, ook al ontbreekt het hen aan ervaring.

Daarom dat Ruimzicht late roepingers ondersteunt en zelfs de keuze heeft gemaakt om te gaan verjongen. Was er voorheen nog een ondergrens van 27 jaar om in aanmerking te komen voor ondersteuning, die ondergrens is nu komen te vervallen. Daarmee hoopt Ruimzicht bij te dragen aan een levende kerk met predikanten die, tegen de tijdgeest in, een opmerkelijke stap durven te zetten. Dat het om relatief jonge mensen spreekt in hun voordeel: 'laat niemand je geringschatten om je jeugdige leeftijd'.

Voor informatie over **Aktie Late Roepingen** en de criteria zie www.ruimzicht.nl

Florida de Kok,

De goede weg

Theologiestudente: drie jaar geleden had ik iedereen uitgelachen die me verteld had dat ik dat vandaag zou zijn. Er vlogen thuis al genoeg theologische discussies over de tafel (wat wil je ook, met twee ouders die theoloog zijn), ik zou een heel andere richting opgaan.
Mede geïnspireerd door een jaar vrijwilligerswerk in Amerika ging ik in september 2010 in Groningen van start met de bacheloropleiding American Studies. De opleiding was leuk, maar leverde me niet de voldoening op die ik zocht: er bleef iets knagen. Zo sukkelde ik braaf, nominaal maar steeds wat minder enthousiast door mijn studie heen, terwijl ik bleef zoeken naar iets waarin ik mijn passie voor mens en samenleving kwijt zou kunnen. Geleidelijk aan kwam het idee aan theologie toen de kop opsteken, tot ik in de zomer van 2012, tijdens een bezoek aan Taizé, ineens heel helder voor me zag: dit is wat ik wil, dit is wat ik moet gaan doen. Ik schrok me een hoedje.
Maar het idee bleef, mijn enthousiasme groeide en de reacties uit mijn omgeving waren onverdeeld positief. Nu ben ik, met een afgeronde bachelor AS, al weer een half jaar bezig met de pre-master theologie aan de VU/PThU Amsterdam. En ondanks hobbels op de weg (in de vorm van bijvoorbeeld Hebreeuwse werkwoordsvervoegingen…) is het heerlijk om het gevoel te hebben nu echt op de goede weg te zitten en mijn droom/hoop/roeping/hart* achterna te gaan.

* = naar eigen inzicht doorhalen wat niet van toepassing is

Emsi Hansen

Personalia

Geboorteberichten:
2 november 2013: Christiaan, zoon van Jantine Heuvelink en Michiel de Nooij
15 november 2013: Ymkje Marije, dochter van Elisabeth en Anton Penninga

Huwelijk:
21 februari 2014: Willem Roskam en Janneke van der Veer

Overleden:
Mevrouw B. Mensonides (Nieuw Ruimzicht (huishouding tot 31-08-1976))

Gekomen in:
Internationaal convivium: Anita Faber, Jelle Faber, Erik Meinema, Baukje Niemeijer, Margje Schuurman, Rixt Visser, Job-Jan ten Horn
De Stadhouder: Tim van Kooten
Tout Passe: Mieke van Ieperen
Villa Spina Rosa: Juriaan Mulder
Pakhuis London: Dennis Kouwen

Vertrokken uit:
Pakhuis London: Noortje Luning
De Stadhouder: Loes Zuidervaart
Tout Passe: Dieke Hengelaar
Villa Spina Rosa: Huibert van den Bogert

Inauguraties:
24 februari Akapella: Hessel van Ramshorst, Wout de Groot, Oscar Windhorst, Saskia Sybrandi, Marloes Bakuwel, Elise de Bruijn
28 februari: Moeshoes: Harmen Joppe, Chai de Groot, Yannic Hanekamp, Bregje Anna Faasse, Mariëlle Splint
15 maart: De Hooge Stoep: Derk van Winden, Benjamin de Wilde, Mirjam van de Vendel, Marnix Bilderbeek, Ingeborg de Groot, Hanna Lubbers, Anouk Verburg, Sanne van Balen
12 mei Tout Passe: Gerben Dreschler, Bina Chirino, Mieke van Ieperen

Zaterdag 12 april conviviumdag in Groningen

Het jaarlijkse drieschapsberaad, bijeen in Harderwijk

ruimzicht studeren wonen bezinnen

Bestuur
Ds. D.H.J. Steenks, *voorzitter*
Mw. J.F. Folkertsma, *secretaris*
R.V. van der Graaf, *penningmeester*
Ds. H.J. Oortgiesen
Mw. Ds. E.M. Post
Dhr. Mr. F.E. Keijzer
Ds. P. Verhoeff
Mw. A.H. van Wettum, *student-bestuurslid*

Raad van Toezicht
Mw. K. Tulner, *voorzitter*
Drs. A. den Hertog, *secretaris*
Mr. H.J. de Boer
Ds. J.J.F. van Melle
Namens synode P.K.N.
Mw. Mr. M. Engelbert-Clarenbeek

Staf
Mw. ds. F.A.H.A. de Kok, *convivium-pastor*
Mw. P.J.M. Mulder, *chef de bureau*
Mw. H.W. Verschoor, *administratie*

Centraal adres
Cornelis Houtmanstraat 2,
3572 LV Utrecht
Telefoon (030) 254 02 48
Fax (030) 254 02 96
E-mail: info@ruimzicht.nl
Bank NL89 INGB 06 963 61 418

DE CONVIVIA
'De Hooge Stoep' te Amsterdam
16 bewoners
'Pakhuis London' te Groningen
12 bewoners
'Moeshoes' te Groningen
8 bewoners
'Internationaal Convivium' te Groningen
15 (7) bewoners
'Doedoleith' te Leiden
9 bewoners
'Tout Passe' te Utrecht
12 bewoners
'Villa Spina Rosa' te Utrecht
11 bewoners
'Akapella' te Utrecht
15 bewoners
'De Stadhouder' te Utrecht
9 bewoners

Even voorstellen...

Als oud-Moeshoesbewoner hoefde ik niet lang na te denken toen mij gevraagd werd om lid te worden van het bestuur van Ruimzicht. Zoals laatst nog weer bleek tijdens het lustrum is Ruimzicht een organisatie die volop in beweging is. Denk aan het coachingsproject voor predikanten of aan het nieuwe internationale convivium hier in Groningen. Voor een stichting die al 145 jaar jong is, gebeurt er veel! Daar lever ik graag een bijdrage aan.

Trouwe lezers van dit blad kennen mij al, maar omdat ik dus sinds 30 oktober 2013 deel ben gaan uitmaken van het bestuur, stel ik mij graag nog even aan u voor. Na jarenlang als advocaat gewerkt te hebben, heb ik afgelopen jaar een break genomen. Die tijd bracht ik in Montpellier door, waar ik theologie studeerde (en een cursus contemporary dance volgde, ook heel interessant).

Sinds een paar maanden ben ik weer terug in Groningen, waar ik nu les geef en onderzoek doe op de juridische faculteit. Het is leuk om met studenten te werken. Ze zijn serieuzer, maar ook veel minder zorgeloos dan toen ik zelf studeerde. Graag zou ik ze wat vrijer en creatiever laten werken dan het curriculum en de prestatiedruk toestaan... Ik houd het nu bij kleine speldenprikjes om ze aan het denken te zetten. Dan open ik een college bijvoorbeeld met een stichtelijk woord uit Roald Dahl. Ik hoop dan maar dat ook een dergelijk woord "niet ledig tot mij wederkeert" (vgl. Jesaja 55:11).

Naast mijn gewone werk, ben ik verder nog als vrijwilliger actief bij het Grand Theatre in Groningen. Een druk leven? Vaak wel -het werk gaat immer door- maar dat was niet veel beter toen ik nog advocaat was. Ik vind ook gewoon veel dingen leuk. Soms is dat wel eens lastig. Nu ik 31 ben, denk ik wel zo ongeveer te weten wie ik ben. Maar ja, dat is geen antwoord op de vraag waar ik naartoe wil. Mijn ticket naar Groningen was vast geen enkele reis...

Fabian Keijzer

Foto: Anja Robbeson